

İstanbul Üniversitesinde Bitkisel Tıbbi Ürün Alanında Danışma Ve Araştırma İşbirliği

Son dönemlerde dünyada ve ülkemizde medyada olsun uygulamada olsun artarak gündeme gelen ve toplum sağlığı açısından bilimsel olarak ele alınması gereken tıbbi amaçla kullanılan bitkiler ile ilgili olarak İstanbul Üniversitesinin iki köklü fakültesi işbirliği yapma kararı almışlardır. Bu çerçevede 26 Mart 2019 tarihinde; BİTKİSEL ÜRÜNLER DANIŞMA ve ARAŞTIRMA İŞBİRLİĞİ tanıtım toplantısı gerçekleşmiştir.

İstanbul Tıp Fakültesi Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı Prof. Dr. Hikmet Koyuncuoğlu dershanesinde gerçekleşen toplantıya her iki fakülteден konuya ilgi duyan çok sayıda öğretim üyesi ve araştırmacı katılmıştır. İstanbul Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Bahaüddin ÇOLAKOĞLU ve Eczacılık Fakültesi Dekanı Prof. Dr. Erdal CEVHER yaptıkları açılış konuşmalarında, geleneksel bilginin, bilimsel süreçlerden geçirilerek tedavide kullanılacak ürünlere dönüşmesinin ülkemiz ve tıp dünyası açısından önemini, İstanbul Üniversitesinin güçlü bilimsel alt yapısı, araştırma geleneği ve zengin araştırma ekosisteminin hedefe ulaşmada ne kadar belirleyici olduğunu, gelecek hedeflerimizi de içerecek şekilde ifade etmişlerdir.

Toplantıda Eczacılık Fakültesi Farmakognozi Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. Afife MAT **Bitkiden ilaca** başlıklı konuşmasında bugün yoğun olarak kullandığımız bazı bitki kaynaklı ilaçların tarihçesinden söz etmiştir. Eczacılık Fakültesi Fitofarmasi Uzmanlık Eğitimi Koordinatörü Prof. Dr. Emine AKALIN **Günümüzde Bitkisel Ürünlerin Tıpta Kullanımı** başlıklı konuşmasında, bugün bitkilerin tedavide nasıl kullanıldığını, güvenilirlik, etkililik ve kalite kavramlarının bitkisel ürünlerdeki uygulamalarını ve klinikte fitofarmasi uzmanı eczacılardan beklenenlerden bahsetmiştir. İstanbul Tıp Fakültesi Tıbbi Farmakoloji Anabilim Dalı Başkanı Prof. Dr. A. Yağız ÜRESİN **Akılcı Tedavi Açısından Bitkisel Ürün Kullanımı** başlıklı konuşmasında, bitkisel preparatların bilinçsizce ve kontrolsüz kullanılması sonucu karşılaşılan istenmeyen etki veya olumsuz ilaç etkileşimleri, yapılacak işbirliğinin bu problemlerin çözümüne katkıları, tıbbi bitkiler ile yapılabilecek klinik çalışmalar ve danışma polikliniğinin nasıl işleyeceği konularına değinmiştir.

Fitoterapi, insanlığın var oluşundan bugüne kesintisiz bir şekilde, nesilden nesile aktararak günümüze kadar ulaşan tıbbi bitki kullanım geleneğinin, bilimsel bir bakış kazanmış şeklidir. Fitoterapinin temelini oluşturan, bitkilerin kullanıldığı tedavi en eski ve en yaygın tedavi yöntemlerinin başında gelmektedir.

Sağlık alanındaki gelişmeler, teknolojiye ve iletişimdeki hız, toplumsal değişimler gibi birçok nedenle ulaştığımız noktada, umut verici gelişmeler olduğu gibi, ne yazık ki tıbbi bitkilerin yanlış kullanımına bağlı olarak istenmeyen sonuçlar doğuran uygulamalar da artmıştır.

Bitkisel ürünlerde de; konvansiyonel ilaçlarda istenen kalite, etkililik ve güvenilirlik son derece önemlidir. Terapötik etkinliği olduğu kabul edilen aktif madde/ler ve miktarlarının uygun metodlar ile tayin edilmesi gereklidir.

Bu standartlara uymayan bitkisel ürünlerin kullanımındaki kontrolsüz artış sadece kişisel sağlık problemleri yaratması yönünden değil, hastaların tedavi süreçlerine etkileri ile de ciddi bir problemdir.

Toplum sağlığını tehdit edecek boyutlara gelen bu uygulamaları göz ardı etmek mümkün değildir. Doğru bilgiye ulaşabilmek için üniversite olarak en iyi bildiğimiz yöntem olan bilimsel yaklaşımları kullanarak, bitkilerin tıpta kullanımına yönelik izleme, danışmanlık ve bitkisel kaynaklı ilaç araştırmaları yapmak amacıyla gerçekleştirilecek işbirliğinde,

- Toplumda kullanılan bitkisel ürünlerin neden olduğu sağlık sorunlarından korunmayı sağlamak,
- Bu sorunların giderilmesine yönelik olarak bitkisel ürünlerin, etki ve kullanımlarını araştırmak,
- Bu şekilde meydana gelebilecek problemleri tanımlamak,

öncelikli hedefdir.

Bugün, bilimdeki baş döndürücü ilerlemelerle desteklenen fitoterapide bitkideki bileşenlerin birlikte nasıl çalıştığı ve biyolojik sistemler üzerine nasıl etki ettiği bütüncül olarak anlaşılacaktır. Klinik araştırmalar ile etkililiği ve güvenliliği kanıtlanmış bitkisel tıbbi ürünlerde önemli aşamalar kaydedilecektir.

İTF Klinik Farmakoloji Uygulama ve Araştırma Polikliniği bünyesine eklenecek **Bitkisel Ürünler Danışma ve Araştırma Polikliniğinde** diğer kliniklerden hekimler tarafından yönlendirilen ya da doğrudan başvuran bitkisel ürün veya fitoterapötik kullanan ya da bu konuda bilgi almak isteyen hastalar, tıbbi açıdan hekimlerce incelenerek, uzman eczacılar ile birlikte değerlendirilecektir.

Değerlendirilen her hasta için bitkisel ürünlerin kullanımına dair tüm bilgilerin bir veri tabanında birleştirilmesi, bu alanda yapılacak bilimsel araştırmalar için güvenilir bir kaynak oluşturması ve fitoterapi danışmanlık süreçlerinin geliştirilmesi hedeflerimiz arasındadır.

Fitoterapinin mutlaka hekim ve eczacı kontrolünde uygulanması gereken bir tedavi yöntemi olduğu da asla unutulmamalıdır.

